

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 17C/216/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2316208942
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 10. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hostovecká
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2018:2316208942.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Galanta, v konaní vedenom pred sudkyňou JUDr. Mariannou HOSTŤOVECKOU, v právnej veci

žalobcov:

v 1./ rade M. K., nar. X. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX I. Č.. XXX,
v 2./ rade L. W., rod. K., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom XXX XX K. K., E. XX,
v 3./ rade Q. Ť., rod. K., nar. X. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX V. G. U. Č.. XXX,
všetci zast.: JUDr. Zuzanou Durišovou, advokátkou so sídlom 031 01 Liptovský Mikuláš, Kollárova 3;

proti žalovaným:

v 1./ rade M. V., rod. W., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom XXX XX Z. W. Č.. XX,
v 2./ rade Y. C., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom XXX XX I. Č.. XXX,
v 3./ rade B. C., nar. XX. X. XXXX, trvale bytom XXX XX A. G. Z., O.. B. XXXX/XX,
všetci zast.: JUDr. Stanislav Pavol, advokát so sídlom 811 05 Bratislava, Šancová 58,

o vydanie dedičstva, takto

rozhodol:

Súd žalobu zamietá.

Súd priznáva žalovaným v 1./ - 3./ rade voči žalobcom v 1./ - 3./ rade náhradu trov konania vo výške 100 %, o ktorej výške súd rozhodne samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP.

odôvodnenie:

A/ ŽALOBA A VYJADRENIE ŽALOVANÝCH K ŽALOBE:

1. Žalobcovia svojou žalobou doručenu súdu dňa 17. 5. 2016 v spojení so zmenou petitu pripustenou na pojednávaní konanom dňa 2. 10. 2018 žiadali, aby súd zaviazal žalovaných na vydanie dedičstva nasledovne:

Žalovaná 1/ je povinná vydať do dedičstva po matke žalobcov L. K., rod. C., nar. XX. X. XXXX, zomr. X. XX. XXXX, naposledy bytom I., spoluvlastnícky podiel vo výške 1/10-ina k celku z rodinného domu č.s. XXX postavený na C. p.č. XXXX/X, hospodárskej budovy bez súpisného čísla postavenej na C. p.č. XXXX/X, hospodárskej budovy bez súpisného čísla postavenej na C. p.č. XXXX/X katastrálne územie a obec I. vedenom na liste vlastníctva čísla XXXX katastrálne územie a obec I., evidovanom na Okresnom úrade Liptovský Mikuláš, Katastrálny odbor, nehnuteľnosť - pozemok C. - R. parcela číslo XXXX/X, zastavané plochy a nádvoria, 66 m², C. - R. parcela číslo XXXX/X, zastavané plochy a nádvoria, 396 m², C. - R. parcela číslo XXXX/X, zastavané plochy a nádvoria, 81 m², C. - R. parcela číslo XXXX/X, záhrady,

147 m2 katastrálne územie a obec I., vedený na liste vlastníctva čísla XXXX katastrálne územie a obec I., evidovanom na Okresnom úrade Liptovský Mikuláš, Katastrálny odbor, spoluvlastnícky podiel vo výške 19/312 - in k celku z nehnuteľností pozemkov C. - N. parcela číslo XXXX, trvalé trávne porasty, 1287 m2, C. - N. parcela číslo XXXX, trvalé trávne porasty, 4606 m2, vedených na liste vlastníctva čísla XXX katastrálne územie a obec I., evidovanom na Okresnom úrade Liptovský Mikuláš, Katastrálny odbor, spoluvlastnícky podiel vo výške 7/16 - in k celku na nehnuteľnostiach - pozemkoch C. - N. parcela číslo XXXX, orná pôda, 501 m2, C. - N. parcela číslo XXXX, orná pôda, 270 m2, C. - N. parcela číslo XXXX, orná pôda, 313 m2, vedených na liste vlastníctva čísla XXX katastrálne územie a obec I., evidovanom na Okresnom úrade Liptovský Mikuláš, Katastrálny odbor, spoluvlastnícky podiel vo výške 29/200 - in k celku na nehnuteľnosti - pozemku C. - N. parcela číslo XXXX, trvalé trávne porasty, 2113 m2, vedený na liste vlastníctva čísla XXXX katastrálne územie a obec I., evidovanom na Okresnom úrade Liptovský Mikuláš, Katastrálny odbor, spoluvlastnícky podiel vo výške 19/192 - in k celku na nehnuteľnostiach - pozemkoch C. - N. parcela číslo XXXX, trvalé trávne porasty, 568 m2, C. - N. parcela číslo XXXX, trvalé trávne porasty, 524 m2, C. - N. parcela číslo XXXX, trvalé trávne porasty, 831 m2, L. - N. parcela číslo XXXX, trvalé trávne porasty, 316 m2, vedených na liste vlastníctva čísla XXX katastrálne územie a obec I., evidovanom na Okresnom úrade Liptovský Mikuláš, Katastrálny odbor, spoluvlastnícky podiel vo výške 1/25 - in k celku na nehnuteľnosti - pozemku C. - N. parcela číslo XXXX, trvalé trávne porasty, 466 m2, vedený na liste vlastníctva čísla XXX katastrálne územie a obec I., evidovanom na Okresnom úrade Liptovský Mikuláš, Katastrálny odbor.

Žalovaný 2/ je povinný vydať do dedičstva po matke žalobcov L. K., rod. C., nar. XX. X. XXXX, zomr. X. XX. XXXX, naposledy bytom I., jednu polovicu zo spoluvlastníckeho podielu vo výške 59/320 - in k celku na nehnuteľnosti - pozemku C. - N. parcela číslo XXXX, trvalé trávne porasty, 23822 m2, vedený na liste vlastníctva čísla XXX katastrálne územie a obec I., evidovanom na Okresnom úrade Liptovský Mikuláš, Katastrálny odbor.

Žalovaný 3/ je povinný vydať do dedičstva po matke žalobcov L. K., rod. C., nar. XX. X. XXXX, zomr. X. XX. XXXX, naposledy bytom I., jednu polovicu zo spoluvlastníckeho podielu vo výške 43/192 - in k celku na nehnuteľnosti - pozemku C. - N. parcela číslo XXXX, trvalé trávne porasty, 18791 m2, vedený na liste vlastníctva čísla XXX katastrálne územie a obec I., evidovanom na Okresnom úrade Liptovský Mikuláš, Katastrálny odbor, spoluvlastnícky podiel vo výške 1/3 na nehnuteľnosti - pozemku C. - N. parcela číslo XXXX, orná pôda, 1029 m2, vedený na liste vlastníctva čísla XXXX katastrálne územie a obec I., evidovanom na Okresnom úrade Liptovský Mikuláš, Katastrálny odbor.

2. Žalobcovia v žalobe uviedli, že sú zákonní a neopomenuteľní dedičia (deti) po L. K., rod. C., nar. L.. X. XXXX, zomr. X. XX. XXXX, naposledy bytom I.. Dedičské konanie po L. K. bolo vedené na Okresnom súde Liptovský Mikuláš č. k. 5D/430/2015 a bolo zastavené pre nepatrný majetok. L. K. (matka žalobcov) bola dcérou M. C. rod. E., nar. XX. X. XXXX, zomr. X. XX. XXXX, naposledy bytom Z. W. XX. Dňa X. XX. XXXX zomrela M. C.. Dedičské konanie po poručiťke sa viedlo na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 16D/162/2013 a dedičské konanie na základe súdneho poverenia uskutočnil notár B.. U. A. pod č.k. Dnot 23/2014. Poverený notár dňa 17. 2. 2014 spísal zápisnicu o predbežnom šetrení. V zápisnici boli presne uvedení všetci zákonní a neopomenuteľní dedičia. Vzhľadom na skutočnosť, že L. K. (dcéra poručiťky M. C.), zákonná a neopomenuteľná dedička poručiťky, sa vzhľadom na svoj zdravotný stav nemohla osobne zúčastniť predmetného dedičského konania, vystavila dňa 6. 3. 2014 splnomocnenie pre svojho syna M. K. (žalobca 1/), na jej zastupovanie v dedičskom konaní. Splnomocnenie bolo doručené na notársky úrad dňa 7. 3. 2014, čo potvrdzuje aj preberacia pečiatka. Poverený notár vytyčil na deň 30. 4. 2014 pojednávanie, predmetom ktorého malo byť prejednanie dedičstva po poručiťke M. C.. Na toto konanie však nebola prizvaná ani L. K. ani jej splnomocnený zástupca - žalobca 1/. Nakoľko uplynula dlhšia doba, žalobca 1/ kontaktoval telefonicky notársky úrad a informoval sa, čo sa v predmetnej veci koná. Bolo mu oznámené, že predmetné dedičské konanie bolo právoplatne skončené a spis bol odstúpený na príslušný Okresný súd Galanta. Poverený notár na základe uvedenej skutočnosti prejednal dedičstvo bez prítomnosti zákonného a neopomenuteľného dediča a jeho zástupcu, po viacerých telefonických urgenciách, listom zo dňa 18. 2. 2015 oznámil splnomocnenému zástupcovi žalobcovi 1/, že si vyžiada dedičský spis zo súdu a prešetrí celú záležitosť. Po preštudovaní spisu bolo zistené, že v dedičskom konaní po M. C. L. K. mala zastupovať M. V., (žalovaná 1/), hoci jej nebolo nikdy takéto plnomocnenstvo udelené a takéto plnomocnenstvo sa ani nenachádza v dedičskom spise. Ďalej bolo zistené, že poručiťka M. C. zanechala závet, ktorým svoj majetok zanechala len svojim trom deťom - žalovaným, pričom ostatných zákonných neopomenuteľných dedičov nevydedila. Žalovaná 1/

nenamietala platnosť predmetného závetu, a tak poverený notár vydal dňa 30. 4. 2014 Osvedčenie o dedičstve pod sp. zn. 16D/162/2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 16. 5. 2014. Predmet dedenia bol tak rozdelený medzi žalovaných. Vzhľadom na skutočnosť, že L. K. bola ako neopomenuteľnému dedičovi - dcére poručiťky, odňatá možnosť zúčastniť sa dedičského konania a uplatniť svoje právo na vznesenie námietky platnosti závetu, ktorý poručiťka M. C. zanechala, došlo k porušeniu práv oprávneného neopomenuteľného dediča. Neopomenuteľná dedička L. K. by si uplatnila svoj zákonný nárok, čo by znamenalo, že by jej musela byť priznaná polovica jej zákonného podielu, čo v danom prípade predstavuje jednu desatinu k predmetu dedenia. Poručiťka M. C. zanechala závet, avšak nezanechala listinu o vydedení neopomenuteľných dedičov a z toho dôvodu neopomenuteľní dedičia, ktorí boli vynechaní zo závetného dedenia, majú právo dovoľávať sa neplatnosť daného závetu. Po zistení daného stavu žalobca 1/ ako jeden z dedičov po neopomenuteľnej dedičke L. K., ktorá medzitým zomrela dňa 3. 10. 2015, prostredníctvom svojho právneho zástupcu, písomne vyzval závetných dedičov na mimosúdne vyporiadanie práv neopomenuteľného dediča. Žalovaní na uvedený list nereagovali.

3. Žalovaní sa k žalobe písomne vyjadrili a to podaním doručeným súdu dňa 30. 8. 2016, v ktorom uviedli, že namietajú aktívnu vecnú legitímáciu žalobcov. Z ust. § 479 Občianskeho zákonníka a výkladu k tomuto ustanoveniu vplyva, že iba neopomenuteľný dedič má právo dostať aspoň toľko, v prípade plnoletých potomkov, koľko robí jedna polovica ich dedičského podielu zo zákona. Ak by tomu závet odporoval, je v tejto časti neplatný, ak nedošlo k vydedeniu uvedených potomkov. Ustálený výklad citovaného ust. § 479 Občianskeho zákonníka definuje neopomenuteľného dediča ako priameho potomka poručiťka, čo v merite veci samej je nesporné, že ide o dcéru poručiťky L. K., ktorá však medzičasom po prejednaní dedičstva po poručiťke zomrela. Žalovaní majú za to, že iba neopomenuteľný dedič - teda priamy potomok poručiťka má právo dovoľávať sa neplatnosti závetu poručiťka a iba neopomenuteľnému dedičovi patrí zákonné právo jednej polovice jeho dedičského podielu. V danom prípade právo na vydanie dedičstva v merite tejto prejednávanej veci patrilo výlučne L. K., matke žalobcov a smrťou preklúziou zaniklo právo neopomenuteľného dediča na zákonný dedičský podiel aspoň v jednej polovici, predmetné právo však už nie je priznané a delegované potomkom neopomenuteľného dediča. Tento názor podporuje rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. (Rc) 2 Cz 52/71 zo dňa 15. 9. 1971. V čase prejednávania dedičstva po poručiťke M. C., neopomenuteľná dedička L. K. ešte žila, preto žalobcom nepatrí dedičské právo zo zákona po ich starej matke, nakoľko bližší potomok L. K. neuplatnila svoje právo na zákonný dedičský podiel po poručiťke počas svojho života po prejednaní dedičstva. Uznesenie Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 21 Cdo 1853/2012 zo dňa 11. 9. 2013 uvádza: „tzv. povinný díl neopomenuteľných dedičů odvozuje od jejich dědického podílu ze zákona. Neopomenuteľnými dědici jsou jen ti potomci zůstavitele, kteří jsou jako dědici ze zákona v první dědické skupině, a jejich podíl na dědictví se odvíjí od dědického podílu dědiců ze zákona v první dědické skupině podle ustanovení § 473 obč. zák.“ Aj Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 26/2011 zo dňa. 28. 2. 2012 uvádza, že ak nastúpi dedenie zo závetu, neopomenuteľní a zákonní dedičia prestávajú byť účastníkmi konania vtedy, ak sa nedovolali neplatnosti závetu. Žalobu žalobcov preto žiadali žalovaní v celom rozsahu zamietnuť.

B/ ĎALŠIE ÚSTNE A PÍ SOMNÉ VYJADRENIA STRÁN SPORU:

4. V písomnom vyjadrení doručeným súdu dňa 12. 10. 2016 žalobcovia uviedli, že L.Š. K. ani jej splnomocnený zástupca neboli predvolaní na prejednanie dedičstva po poručiťke M. C., čím bolo L. K. odňaté jej zákonné právo, ktoré jej prislúchalo ako neopomenuteľnej zákonnej dedičke v dedičskom konaní. V dôsledku uvedeného pochybenia dedičstvo po poručiťke M. C. nadobudli žalovaní ako závetní dedičia a to vrátane zákonného podielu, ktorý mala nadobudnúť L. K. ako neopomenuteľná zákonná dedička v zmysle § 479 Občianskeho zákonníka, čím vznikla jej a jej právnym nástupcom majetková ujma zodpovedajúca dotknutému dedičskému podielu. Nakoľko dedičské konanie bolo už právoplatne skončené, nebolo možné napadnúť platnosť závetu, ani navrhnúť obnovu dedičského konania. Žalobcovia sa nedomáhajú neplatnosti závetu, ako to mylne uvádza právny zástupca žalovaných vo vyjadrení k žalobe, ale uplatňujú nárok na vydanie dedičstva v súlade s § 485 Občianskeho zákonníka. Žalobcovia v žalobe zo dňa 12. 5. 2016 nežiadajú aby bolo dedičstvo, resp. zákonný dedičský podiel po poručiťke M. C. vydaný priamo im, ale žiadajú vydať dedičský podiel do dedičstva po ich matke L. K., ktorá bola zákonnou a neopomenuteľnou dedičkou po poručiťke. Uvedenou cestou si žalobcovia len uplatňujú majetkové práva ich alebohej matky, ktoré jej smrťou prešli na nich ako jej dedičov. Žalobcovia preto majú za to, že v predmetnej veci je daná ich aktívna vecná legitímácia.

5. Na pojednávaní konanom dňa 18. 5. 2017 strany zotrvali na svojich písomných vyjadreniach. Žalovaní navyše poukázali na uznesenie NS SR sp.zn. 2Cdo/26/2011, uznesenie NS SR sp. zn. 7Cdo/66/2013 a rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 16Co/556/2015. Zároveň poukázali na to, že L. K. mala vedomosť o existencii závetu, vzdala sa svojho práva na dedenie, preto prestala byť zákonným dedičom. L. K.Á. vedela o existencii závetu, o ktorom bola informovaná prostredníctvom konferenčného hovoru B. U. A. v deň, keď sa spisoval závet. Pri tomto spisovaní a konferenčnom hovore boli okrem poručiťky prítomní aj svedkovia, M. Š. a N. E., ktoré sú uvedené ako nezaujatí svedkovia pri spísaní závetu. Počas konferenčného hovoru p. L. K. bola oboznámená s obsahom závetu a s týmto závetom bezvýhradne súhlasila. Právna zástupkyňa žalobcov zotrvala na tom, že L. K. boli odňaté jej zákonné práva a je bezpredmetné, či sa L. K. vzdala svojho dedičstva počas konferenčného hovoru, pretože závet je spísaný pre prípad smrti, jeho účinky nastávajú dňom smrti poručiťľa a dovtedy ani nie je možné napadnúť neplatnosť závetu. Zároveň nikto sa nemôže vzdať svojich práv, teda L. K. sa nemohla vzdať práva na dedičstvo, pretože v čase spísania závetu, jej žiadne dedičstvo nepatrilo. Následne, keď mohla uplatniť svoje dedičské práva, bolo jej to odňaté postupom notára, pretože na toto dedičské konanie, ako zákonný dedič nebola predvolaná. Právny zástupca žalovaných poukázal na to, že je otázne, prečo L. K.C. v čase od X. XX. XXXX (smrť poručiťky) do X. XX. XXXX (smrť L. K.) nenapadla platnosť závetu a uviedol, že je potrebné posúdiť aj plynutie lehôt na riadne či mimoriadne opravné prostriedky voči osvedčeniu o dedičstve.

6. V písomnom vyjadrení žalobcov doručenom súdu dňa 17. 5. 2018 žalobcovia uviedli, že vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu majú za to, že danú vec treba riešiť a rozhodnúť s prihliadnutím nielen na hľadisko hmotnoprávne, ale aj hľadisko procesné. Vzhľadom na skutočnosť, že právny poriadok SR neumožňuje v dedičskom konaní uplatniť mimoriadny opravný prostriedok obnovu konania, je zákonom upravená ochrana neopomenuteľného dediča, ktorý nebol účastníkom dedičského konania, domáhať sa svojho práva a to podaním žaloby na vydanie dedičstva. Pokiaľ právny zástupca žalovaných argumentuje skutočnosťou, že žalobcovia nie sú vecne legitimovaní na podanie predmetnej žaloby, nakoľko smrťou dedičky L. K. zaniklo jej právo ako neopomenuteľného dediča na vydanie dedičstva, tak uvedená argumentácia nemá oporu v zákone. Vychádzajúc z judikatúry NS SR - rozsudok sp. zn. 1 Sžn 66/2004 zo dňa 26. 7. 2005 - smrťou, uplynutím času alebo na základe inej skutočnosti dochádza k zániku práva len vtedy, ak to zákon výslovne ustanovuje, v danom prípade zákon neustanovuje zánik práva smrťou dediča. Jediné čo zákon určuje v § 105 Občianskeho zákonníka je len 3 ročná premlčacia doba vzťahujúca sa na uplatnenie oprávneného dediča na vydanie dedičstva. Žalobcovia uvedenú lehotu dodržali, a preto v danom prípade nemožno uplatniť zo strany žalovaných ani námietku premlčania. Dedičské právo patrí medzi majetkové práva a toto právo prechádza z poručiťľa na dedičov, teda v danom prípade z dedičky L. K. na jej dedičov, ktorými žalobcovia.

7. V písomnom vyjadrení žalovaných doručenom súdu dňa 20. 7. 2018 žalovaní uviedli, že v úvode výkladových pravidiel podľa § 485 Občianskeho zákonníka je potrebné vysporiadať sa s pojmom ako oprávnený dedič a nepravý dedič. Oprávneným dedičom je osoba, ktorá je síce dedičom poručiťľovho majetku už v dobe jeho smrti, ale súd s ním ako dedičom nekonal. V prípade tohto merita sporu, oprávneným dedičom v dobe smrti poručiťky M. C. bola L. K., matka žalobcov. Oprávneného dediča možno vymedziť jednak pozitívne a jednak negatívne. V praxi sa oprávnený dedič (toho času L. K.) môže prihlásiť o dedičstvo, keď sa napr. po právoplatnom skončení dedičského konania nájde závet alebo listina o vydedení, alebo sa právoplatne skončí konanie, v ktorom bol závet vyhlásený za neplatný. V prejednávanej veci nejde ani o jeden tento prípad. Za oprávneného dediča nemožno považovať toho, kto okrem iného, nenamietol relatívnu neplatnosť závetu z dôvodu uvedeného v § 479 Občianskeho zákonníka a pod. Práve v tomto sporovom konaní, tak ako sami uviedli aj žalobcovia, títo nenamietajú neplatnosť závetu a ani tak v doterajšom konaní neurobili. V súlade preto s výkladom k § 485 Občianskeho zákonníka, žalobcovia nie sú oprávnení dedičia (!). Je nutné prijať záver, že s poukazom na okolnosti prejedávaneho prípadu, títo žalobcovia nie sú oprávnenými dedičmi, nakoľko nie sú aktívne legitimovaní (vyjadrenie žalovaných k žalobe zo dňa 23. 8. 2016), a zároveň tak títo nenamietajú a nedomáhajú sa neplatnosti závetu (!). Úspešnosť dedičskej žaloby podľa § 485 Občianskeho zákonníka je podmienená týmito skutočnosťami, ktoré musia byť splnené kumulatívne:

- a) žalobu podľa § 485 Občianskeho zákonníka je oprávnený podať iba ten, kto nebol účastníkom konania o dedičstve, hoci ním mal byť (R 44/1986);
- b) túto žalobu možno podať iba za podmienky, že dedičské konanie bolo právoplatne skončené;
- c) žaloba nemôže smerovať iba proti nepravému dedičovi, nie proti osobám, ktoré síce z dedičstva niečo nadobudli, avšak nie ako dedičia;

- d) žalobca musí v konaní preukázať, že má lepšie právo ako nepravý (zdanlivý) dedič;
- e) neuplynula premlčacia doba uvedená v § 105 Občianskeho zákonníka.

Podľa vyššie uvedeného písm. a) podanie žaloby na vydanie dedičstva neprislúcha tomu, kto bol sice ukrátený na svojom dedičskom práve, avšak dedičského konania sa zúčastnil. Nápravy by sa takýto dedič mohol domáhať iba v rámci obnovy dedičského konania, príp. mimoriadneho dovolania. Judikatúra už dávnejšie zastáva názor, že žalobu o vydanie majetku z dedičstva podľa ust. § 485 Občianskeho zákonníka môže podať s úspechom len ten, kto nebol účastníkom konania o dedičstve (pozri napr.: R 44/1986, Rozsudok NS ČR, sp. zn. 21 Cdo 980/2007 zo dňa 3. 10. 2007). V čase smrti poručiťky M. C., bola oprávnenou dedičkou L. K.Á., ktorá sa však svojho podielu na dedičstve vzdala, rešpektovala závet a počas svojho života ako oprávnená dedička, nedomáhala sa určenia neplatnosti závetu po poručiťke M. C.. Zároveň tak aj po prejednaní dedičstva po poručiťke M. C., L. K. sa zúčastnila dedičského konania, resp. bola o ňom vyrozumená, konalo sa s ňou v dedičskom konaní a podľa dedičského spisu k meritu veci samej, tunajší súd prvej inštancie jej dňa 6. 2. 2015 (v čase kedy ešte žila L. K.) prostredníctvom žalobcu v 1/ rade doručil odpis listín v dedičskom konaní po poručiťke M. C., pričom je nutné zároveň tiež zdôrazniť, že Libuša Badlíková ako oprávnený dedič nepodala a nedomáhala sa vydania dedičstva cestou riadnych, prípadne mimoriadnych opravných prostriedkov v zákonom stanovených lehotách počas svojho života, ktoré zároveň márne uplynuli počas jej života. S poukazom na uvedené, ako aj na vyššie ustálený výklad k § 485 Občianskeho zákonníka, žalobcovia nie sú oprávnení dedičia, nakoľko neboli splnené vyššie prezentované podmienky na úspešné uplatnenie žaloby na vydanie dedičstva podľa § 485 Občianskeho zákonníka, pretože títo sa nedomáhajú neplatnosti závetu a neboli podané riadne, resp. mimoriadne opravné prostriedky proti rozhodnutiu o dedičstve po poručiťke M. C., hoci boli všetci oprávnení dedičia v čase smrti poručiťky M. C. oboznámení s predmetným rozhodnutím o dedičstve, vrátane L. K., matky žalobcov. Po oboznámení sa so súdnym spisom a pripojenými spismi k poručiťke M.P. C., upriamili pozornosť súdu prvej inštancie k právnomu posúdeniu aj plnomocenstiev udelených L. K., na č. I. 37 a č. I. 59 spisu dedičského konania po poručiťke M. C., nakoľko tieto listiny nespĺňajú formálne náležitosti, spolu s osvedčovacími doložkami, kde sú predovšetkým nesprávne uvedené údaje o splnomocniťke L. K., týkajúce sa jej trvalého pobytu a zároveň tak jedna z osvedčovacích doložiek nie je na jednej listine udeleného plnomocenstva a ak bola na ďalšom liste, táto mala byť úradne pevne spojená s udeleným plnomocenstvom. Predmetné plnomocenstvá napadli najmä z dôvodu ich procesnej nespôsobilosti konať v zastúpení žalobcom 1/ v dedičskej veci po poručiťke M. C.L..

8. Súd sa oboznámil s obsahom spisu a listinnými dôkazmi v ňom založených - najmä dedičský spis tunajšieho súdu pod sp. zn. 16D/162/2013, úmrtná list L. K., potvrdenie Okresného súdu Litovský Mikuláš pod sp. zn. 5D/430/2015 zo dňa 5. 4. 2016, návrh na mimosúdne vyporiadanie práv neopomenuteľného dediča z 2. 1. 2016, LV požadovaných nehnuteľností, notárska zápisnica G. XXX/XXXX, G. XXXXX/XXXX, ako aj ďalším dôkazovým materiálom vzťahujúcim sa na vec, vyslúchol strany sporu, svedkov, oboznámil s písomnými vyjadreniami strán a zistil nasledovný skutkový a právny stav veci:

C/ SKUTKOVÉ ZISTENIA SÚDU:

9. Z notárskej zápisnice zo dňa 9. 12. 2011 pod sp. zn. G. XXX/XXXX, G. XXXXX/XXXX súd zistil, že poručiťka M. C., nar. XX. X. XXXX, zanechala závet spísaný pred dvoma svedkami. Obsahom závetu je nasledovné:

„Ja, M. C., po dlhšom uvážení a zo slobodnej vôle, rozhodla som sa pre prípad svojej smrti urobiť tento posledný poriadok:

Svoj nehnuteľný majetok, a to rodinný dom súp. č. XXX s dvorom a k nemu patriace ďalšie stavby, zadné stavby, humno, ako aj ďalšie nehnuteľnosti v intraviláne nachádzajúce sa v katastrálnom území I., v obci I. v okrese L. M., porúčam v celosti svojej dcére M. V., rod. W., nar. XX. X. XXXX, nakoľko ona sa o mňa v mojej chorobe a starobe stará a poskytuje mi všestrannú pomoc. Ostatný svoj huteľný a nehnuteľný majetok, ako aj práva prechádzajúce dedičskou postupnosťou porúčam mojim deťom M. V., nar. XX. X. XXXX, Y. C., nar. XX. X. XXXX, B. C., nar. XX. X. XXXX, rovnodielne, t. j. každému v 1/3-ine v pomere k mojim vlastníckym podielom. Po poučení notárom o právach neopomenuteľných dedičov udávam, že okrem horeuvedených detí mám ešte jednu dcéru L. K. a vnukov po mojom nebohom synovi J. C., a to J. C. a M. C., ktorých žiadam, aby túto moju poslednú vôľu v plnom rozsahu rešpektovali. Zároveň žiadam všetkých účastníkov dedičského konania, ktoré bude po mne vedené, ako aj orgány činné v tejto veci, aby túto moju poslednú vôľu v plnom rozsahu rešpektovali.“

10. Z dedičského spisu tunajšieho súdu pod sp. zn. 16D/162/2013 súd zistil, že dňa 30. 4. 2014 súdny komisár vydal osvedčenie o dedičstve, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňom 16. 5. 2014. Z tohto osvedčenia súd zistil, že žalovaná 1/ mala na základe splnomocnenia zastupovať aj L. K. - matku žalobcov. Takéto plnomocenstvo sa však v spise vôbec nenachádza, naopak, menovaná splnomocnila na svoje zastupovanie žalobcu 1/ na základe splnomocnenia zo dňa 6. 3. 2014. V osvedčení o dedičstve notár skonštatoval, že ako dedičia zo zákona v prvej skupine prichádzajú do úvahy deti zomrelej M. C. a to M. V., Y.Š. C., B. C., L. K. a jej vnuci - synovia po zomrelom J. C. a to J. C., M. C., a nesvpjprávny B. C.. Poručiiteľka zomrela so zanechaním závetu, podľa ktorého dedič majú žalovaní v 1./ až 3./ rade, pričom ostatných zákonných dedičov nevtedydedila. Dedičstvo tak nadobudli žalovaní v 1./ až 3./ rade.

11. Dňa X. XX. XXXX zomrela matka žalobcov - L. K., rod. C., nar. XX. X. XXXX, naposledy bytom I., ktoré úmrtie je zapísané v knihe úmrtí matričného úradu K. K., vo zväzku XX, ročník XXXX, na strane XXX, pod poradovým číslom XXX. Z potvrdenia Okresného súdu Litovský Mikuláš pod sp. zn. 5D/430/2015 zo dňa 5. 4. 2016 vyplýva, že dedičmi po nebohej L. K. sú žalobcovia 1/ až 3/.

12. Na pojednávaní konanom dňa 21. 11. 2017 súd vyslúchol navrhnutých svedkov. Z výsluchu svedkov prítomných pri spísaní záveru - M. Š. a N. E. súd zistil, že notár pred spísaním závetu prostredníctvom žalovanej 1/ telefonicky kontaktoval všetkých zákonných dedičov, prítomná pri tom bola aj poručiiteľka M. C., pričom závet sa spisoval doma u žalovanej 1/ za prítomnosti svedkov, poručiiteľky a dcéry žalovanej 1/. Notár si overil vôľu poručiiteľky tak, že táto žiadala, aby jej dom dedila žalovaná 1/, nakoľko sa o ňu 25 rokov starala a opatrovala ju, žalovaní 2/ a 3/ chceli dedič iba role. Pri telefonickom rozhovore L. K. vyslovene uviedla, že si nič nežiada po matke dedič. Rovnako tak si nežiadali dedič ani synovia po nebohom synovi J. C., t. j. vnuci poručiiteľky. Poručiiteľka zvlášť upozorňovala všetkých dedičov, že pokiaľ si budú nárokovať na dedenie domu, tak potom žiadala, aby ju doopatrovalo to dieťa, ktoré si bude uplatňovať svoje dedičské nároky na dom. Notár vyhotovený závet prečítal poručiiteľke, vysvetlil jej celý obsah závetu a vysvetlil jej aj, ktorý z dedičov čo bude dedič, prípadne, ktorí dedičia nebudú dedič nič, pretože sa svojho dedičstva vzdali. L. K. matku - poručiiteľku nemohla doopatrovať, nakoľko sama bola zdravotne na tom zle. Žiadny zo zákonných dedičov nemal výhrady k obsahu závetu. Telefonický hovor prebiehal tak, že žalovaná 1/ zatelefonovala každému súrodencovi, respektíve synovcom po nebohom bratovi J. C., oslovila ich menom tak, aby to počul notár aj poručiiteľka.

13. Z výsluchu dcéry žalovanej 1/ Z. C. súd zistil, že žalovaná 1/ sa o M. C. starala od jej veku 78 rokov, keď k nej prišla bývať z L., pretože sa už sama o seba nevedela postarať, hoci na L. bývala s dcérou L.. Vzhľadom na túto starostlivosť bola vôľa poručiiteľky, aby rodinný dom zdedila žalovaná 1/. Dva mesiace pred spísaním závetu poručiiteľka komunikovala so všetkými súrodencami žalovanej 1/, resp. so synmi po zomr. J. C.. Všetci súhlasili s tým, že dom bude dedič žalovaná 1/ a pozemky si rozdelia žalovaní 1/ - 3/, pretože L. K. a synovia po zomr. J. C. nemajú záujem o nič (L. pre chorobu a deti po zomr. J. uviedli, že nemajú záujem o nič, nech si to rozdelia ostatní súrodenci). Priebeh spísania zápisnice svedkyňa opísala tak, ako to uviedli svedkyne M. Š. a N. E.. Notár sa zaujímal o to, či ostatní súrodenci vedia o záвете a navrhol, aby si to ešte telefonicky overil, čo sa aj stalo. Pred každým hovorom povedal meno, rodné číslo, bydlisko osoby, ktorej sa telefonovalo. Overil si u poručiiteľky, o ktoré osoby sa jedná a následne prebehli telefonické rozhovory, pričom všetci potvrdili vôľu poručiiteľky. Notár poučil, že úlohou svedkov je potvrdiť pravdivosť závetu a overil si aj u poručiiteľky, že je to jej skutočná vôľa. Svedkyňa uviedla, že L. K. bola už v tom čase vážne chorá a bola nahnevaná na svojho syna M. K., že ju chcel dať do domova dôchodcov, pretože sa o ňu nemal kto starať, nakoniec ju doopatrovala jej dcéra L. W., ktorá sama trpela schizofréniou. Ďalej uviedla, že žalovaná 1/ denne telefonovala so žalobkyňu 2/, ktorá sa starala o svoju matku L., pričom ju informovala, že v K. K. ich opätovne navštívil žalobca 1/ a svojej matke L. vyčítal, že sa vzdala dedičstva po svojom otcovi a znova to urobila aj po svojej matke, prečo oni nič nemôžu dedič a aby mu podpísala plnomocenstvo, že on to ešte nejakým spôsobom vybaví. Žalovaná 1/ sa s L. stretávala aj po smrti poručiiteľky, bola ju niekoľkokrát pozrieť v K. K.. Ich komunikácia prebiehala úplne v poriadku a L. nikdy nenapádala, že z dedičstva nič nedostala. Takto prešli dva roky a až po smrti L. začal žalobca 1/ robiť problémy, asi 2 týždne po jej pohrebe sa zastavil v W. u notára A. s tým, že mu dal papier, na ktorom boli rukou písané pozemky, o ktoré má záujem a že ak mu žalovaní tie pozemky vydajú, nebude sa súdiť. Svedkyňa vyjadrila presvedčenie, že žalobkyne 2/ a 3/ sa so žalovanými súdiť nechceli a nechcú, dokonca v čase, keď bola podaná žaloba ešte nebolo podpísané ani plnomocenstvo, pretože to obe odmietali, nakoniec ich však žalobca 1/ donútil k podpisu plnomocenstiev.

14. Na pojednávaní konanom dňa 24. 4. 2018 súd vyslúchol ďalších navrhnutých svedkov. Synovia po neb. J. C. potvrdili, že boli oboznámení s obsahom závetu poručiťky, s týmto bezvýhradne súhlasili a pre nich vec bola ukončená tým, že sa vzdali akéhokoľvek dedičstva po poručiťke.

15. Žalobca 1/ uviedol, že o záвете nemali do mája 2014 vedomosť, matka chcela dediť to, čo jej zo zákona patrí.

Žalobkyňa 2/ uviedla, že v rokoch 2013 - 2015 matka L. bývala s ňou, ona ju doopatrovala a vedela o tom, že po svojej matke M. C. nebude nič dediť, hoci bola z toho sklamaná. Chápala, že žalovaná 1/ sa o ich matku postarala a určite L. K. nechcela ísť proti vôli svojej matky M. C.. Aj napriek zdravotnému stavu žalobkyňa 2/ nikdy nebola pozbavená spôsobilosti na právne úkony, jej vyjadreniu súd uveril, nakoľko rozprávala súvisle, zrozumiteľne, vlastnými slovami, bez zjavných známkov svedčiacich, že by trpela schizofréniou.

16. Žalobkyňa 3/ neuviedla relevantné skutočnosti majúce vplyv na rozhodnutie súdu.

17. Žalovaná 1/ na pojednávaní uviedla, že sa o svoju matku - poručiťku starala 25 rokov, až do jej smrti, pričom posledné 2 roky bola už len ležiaca. Z dôvodu tejto starostlivosti sa poručiťka rozhodla, že jej chce nechať dom aj s pozemkami a na jej popud zavolali notára, aby spísal závet, pričom všetci postupovali podľa jeho pokynov. Všetci súrodenci o tomto vedeli, vrátane L. K., pretože im volal sám notár. L. sa vzdala dedičstva aj po otcovi, aj po matke, pretože mala zlý život so svojím manželom a žalobca 1/ a 3/ sa o ňu ani nechceli v starobe a chorobe postarať, preto zostala u žalobkyňi 2/. Vždy hovorila, že deti po nej dediť nebudú, pretože ju chceli dať do starobinca. Kým L. žila, nikto nenapadol závet poručiťky, až po jej smrti to začal iniciovať žalobca 1/. Sestra L. nikdy neuviedla, že by chcela napadnúť vôľu poručiťky.

18. Na pojednávaní konanom dňa 2. 10. 2018 súd vyslúchol posledného svedka - L. V., dcéru žalovanej 1/. Svedkyňa uviedla, že všetci súrodenci žalovanej 1/ boli uzrozumení s tým a vedeli o spísaní závetu poručiťky, aj L. vedela, že po mame (poručiťke) dediť nebude. Nikdy po smrti p. C. L. nenapadla závet, nevyjadrila sa, že by mala záujem ho napadnúť v budúcnosti, dokonca pri oprave domu, ktorý žalovaná 1/ zdedila v I. im pomáhal syn žalobcu 1/, z čoho usúdili, že prijali existenciu závetu tak, aká bola vôľa p. C.U.. Počas dedičského konania po M. C. notár odovzdal žalovanej 1/ prázdne plnomocenstvá s tým, že sa dedičia majú dohodnúť, či a kto ich bude zastupovať, v prípade záujmu majú tieto vyplniť a doručiť notárovi. Preto žalovaná 1/ tieto prázdne plnomocenstvá zaslala všetkým dedičom, t. j. žalovanému 2/, 3/, L. K. a dedičom po J. C.. Žalovaná 1/ sa nezaujímalá, či ich niekto vyplnil a zaslal notárovi, ona sama notárovi predložila len plnomocenstvo od Y. C., ktorý ho zaslal žalovanej 1/. O ďalšie procesné postupy sa nezaujímalá, zúčastnila sa vytýčeného termínu prejednaní dedičstva a vec považovala za vybavenú. Problémy okolo dedičstva sa začali až 3 týždne po smrti L. K., dovtedy bolo všetko v poriadku. Po tom, čo stranu žalovaných kontaktoval notár, svedkyňa zavolať žalobkyňi 3/ s tým, že či vie, že žalovaní dostali výzvu na mimosúdne vypořádanie veci ohľadne postupu podľa § 485 OZ, na čo jej žalobkyňa 3/ povedala, že ani ona ani žalobkyňa 2/ o žiadnej výzve nevedia a nikoho na takúto výzvu ani nesplnomocnili.

D/ PRÁVNÝ STAV:

19. Podľa § 485 ods. 1 OZ, Ak sa po prejednaní dedičstva zistí, že oprávneným dedičom je niekto iný, je povinný ten, kto dedičstvo nadobudol, vydať oprávnenému dedičovi majetok, ktorý z dedičstva má, podľa zásad o bezdôvodnom obohatení tak, aby nemal majetkový prospech na ujmu pravého dediča.

20. Ak po právoplatnom skončení konania o dedičstve vyjde najavo, že oprávneným dedičom je niekto iný než ten, komu súd potvrdil nadobudnutie dedičstva, toto ustanovenie poskytuje oprávnenému dedičovi ochranu. Táto ochrana spočíva v tom, že oprávnený dedič sa môže proti nepravému dedičovi domáhať, aby mu vydal majetok, ktorý má z dedičstva. Proti nepravému dedičovi môže oprávnený dedič žalobou uplatniť svoje právo na vydanie majetku získaného z dedičstva, a to do troch rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa dedičské konanie skončilo (§ 105). Ide teda o uplatnenie práva, ktoré sa uplynutím trojročnej doby premlčuje, na rozdiel od vlastníckeho práva, ktoré sa nepremľčuje (§ 100 ods. 2 prvá veta).

E/ Z JUDIKATÚRY:

21. Žalobu o vydanie majetku z dedičstva podľa § 485 OZ môže úspešne podať len ten, kto nebol účastníkom konania o dedičstve (R 44/1986).

Ak sa po právoplatnom skončení konania o dedičstve zistí, že oprávneným dedičom je niekto iný, potom vzájomný vzťah pravého a nepravého dediča sa rieši už mimo skončeného dedičského konania, a to mimosúdnou dohodou, prípadne na základe žaloby podľa ustanovenia § 485 OZ (Z I (s. 556)).

Nárok oprávneného dediča na vydanie dedičstva podľa ustanovenia § 485 OZ sa premlčuje v trojročnej lehote podľa § 101 OZ (Z IV (s. 650)).

F/ ÚVAHA A ROZHODNUTIE SÚDU:

22. Súd sa nestotožnil s námietkou žalobcov, že L. K. počas svojho života nemala možnosť obnovy dedičského konania, tento mimoriadny opravný prostriedok nie je v dedičskom konaní vylúčený (pozri napr. rozhodnutie NS SR 3 Cz 82/1982. Navyše, žalobu o vydanie majetku z dedičstva podľa ustanovenia § 485 OZ môže podať s úspechom len ten, kto nebol účastníkom dedičského konania (rozsudok Krajského súdu Ústí nad Labem, sp. zn. 10 Co/321/1983). Ako vyplynulo z dokazovania, L. K. nebola predvolaná na dedičské konanie, avšak v dedičskom konaní ani nebola zastúpená žalobcom 1/. Podľa § 31 ods. 1 OZ sa pri právnom úkone možno dať zastúpiť fyzickou alebo právnickou osobou. Splnomocniteľ udelí za týmto účelom plnomocenstvo splnomocnencovi, v ktorom sa musí uviesť rozsah splnomocnencovho oprávnenia. Podľa ods. 4 ak je potrebné, aby sa právny úkon urobil v písomnej forme, musí sa plnomocenstvo udeliť písomne. Písomne sa musí plnomocenstvo udeliť aj vtedy, ak sa netýka len určitého právneho úkonu. Keďže sa v dedičskom konaní vporiadavali nehnuteľnosti, pri ktorých je zákonom predpísaná písomná forma právnych úkonov (napr. dohoda dedičov), musí mať plnomocenstvo písomnú formu. Aj keď je plnomocenstvo jednostranným právnym úkonom, na plnomocnenstve musí byť zaznamenaný aj písomný prejav splnomocnenca, že splnomocnenie prijíma, nakoľko nemožno splnomocniť na zastupovanie niekoho proti jeho vôli (t. j. musí existovať dohoda medzi splnomocniteľom a splnomocnencom na zastupovanie). V danom prípade absentuje prejav vôle žalobcu 1/ na splnomocnení udelenom mu L. K. v dedičskom konaní po poručiteľke M. C. (č. I. 37 dedičského spisu). Z ďalšieho splnomocnenia (č. I. 59 spisu) zo dňa 29. 1. 2015, na ktorom taktiež absentuje prejav vôle splnomocnenca, však jednoznačne vyplýva, že podpisy splnomocniteľa sú odlišné a jednoznačne ich nepodpísala tá istá osoba, čo je viditeľné aj bez znaleckého dokazovania. Keďže však uvedené splnomocnenia nemali vplyv na rozhodnutie vo veci, súd sa ďalej nezaoberal týmito právnymi úkonmi. V kontexte s celým dokazovaním a konaním žalobcu 1/, ako aj po predložení trestného rozkazu Okresného súdu Litovský Mikuláš pod sp. zn. 3T/103/2015 zo dňa 31. 3. 2016, ktorým bol žalobca 1/ uznaný vinným zo spáchania prečinu podľa § 237 ods. 1, § 326 ods. 1 písm. a/ a § 352 ods. 1 Tr. zák., sú tieto okolnosti prinajmenšom pochybné. Súd je totiž toho názoru, že celá iniciatíva ohľadne dedičského konania po poručiteľke vychádza práve od žalobcu 1/, nakoľko zo svedeckých výpovedí súd dospel k záveru, že L. K. nemala záujem akýmkoľvek spôsobom napadnúť dedičské konania po M. C., čo dokazuje aj jej nečinnosť (nevyužila riadne a mimoriadne opravné prostriedky, nepodala žalobu podľa § 485 OZ) a vec sa začala intenzívne riešiť aj po jej smrti, pričom už prvá výzva na vydanie dedičstva zo dňa 2. 1. 2016 bola iniciatívou výlučne žalobcu 1/ a nie aj ostatných žalobcov.

23. Žalobu o vydanie majetku z dedičstva podľa § 485 OZ môže úspešne podať len ten účastník, ktorý nebol účastníkom konania o dedičstve, keď z ustálenej judikatúry vyplýva, že právo na vydanie dedičstva nemá ten, kto sa zúčastnil pôvodného konania o dedičstve, hoci by aj bol aj ukrátený na svojom dedičskom práve. Takáto osoba sa môže domáhať nápravy cestou riadnych, prípadne mimoriadnych opravných prostriedkov, Z uvedeného je zjavné, že v tomto konaní žalobcovia nemajú aktívnu vecnú legitímáciu, preto žaloba bola podaná nedôvodne. V čase prebiehajúceho dedičského konania po M. C. ešte žila L. K., jej dcéra. Preto len ona bola oprávneným dedičom v zmysle § 485 OZ a len ona mohla podať žalobu podľa citovaného ustanovenia. Neučinila tak až do svojej smrti dňa 3. 10. 2015, pričom z dokazovania vyplynulo, že ani nemala záujem tak urobiť. Z textu § 485 OZ jednoznačne vyplýva, že právo na podanie žaloby je viazané len na osobu oprávneného dediča, nie aj na jeho dedičov. Navyše, L. K. mohla podať návrh na obnovu dedičského konania 16D/162/2013 do 3 mesiacov, od kedy sa dozvedela o dôvode obnovy. V dedičskom spise je na č. I. 60 založené písomné podanie žalobcu 1/ (ako zástupcu L. K.), doručené dňa 16. 2. 2015, z ktorého jasne vyplýva, že L. K. už v

tom čase bolo zrejme, že existuje rozhodnutie o vyporiadaní dedičstva po Márii Kyselovej a rovnako v tom čase už vedela, že nebola zúčastnená na dedičskom konaní. L. K. teda mala, pri najprísnejšom posúdení, do 16. 5. 2015 podať návrh na obnovu konania, čo však neurobila. Nevyužila žiadne riadne či mimoriadne opravné prostriedky na zvrátenie existujúceho stavu. O prebiehajúcom dedičskom konaní L. K. a žalobca 1/ museli vedieť, nakoľko plnomocenstvo, ktoré bolo udelené žalobcovi 1/ (bez ohľadu na to, či spĺňa všetky formálne náležitosti), je totožné s tými, ktoré udelili ostatní dedičia žalovanej 1/ a ktoré im boli predložené notárom na vyplnenie a podpísanie. Toto plnomocenstvo potom svedčí o pravdivosti vyjadrenia svedkyne L. V. v tom, že žalovaná 1/ doručila všetkým dedičom plnomocenstvá, teda všetci dedičia vedeli o prebiehajúcom dedičskom konaní.

24. V kontexte celého dokazovania je potom možné uzavrieť, že L. K. vedela o spísaní závetu ako aj o jeho obsahu, súhlasila s obsahom závetu (de iure sa nevzdala dedenia vopred, ako to prezentovala právna zástupkyňa žalobcov) a nikdy nemala v úmysle závet napadnúť, chcela teda rešpektovala vôľu svojej matky.

25. Súd nespochybňuje pochybenie notára (L. K. nebola zúčastnená dedičského konania po svojej matke, hoci bola oprávneným dedičom v čase smrti svojej matky), no celý stav dedičského konania sa dal zvrátiť, ak by oprávnený dedič mal o to záujem a využil svoje práva, čo sa však nestalo - L. K. mala právo podať návrh na obnovu dedičského konania a následne, po povolení obnovy, domáhať sa neplatnosti závetu, resp. mala právo na postup podľa § 485 OZ, no smrťou L. K. jej toto právo zaniklo, nakoľko § 485 OZ priznáva právo na podanie žaloby len oprávnenému dedičovi, ktorým bola výlučne L. K.. Smrťou L. K. sa oprávnenými dedičmi po M. C. nestali žalobcovia. Tými by boli len v prípade, keby p. K. zomrela pred svojou matkou M. C.. Z uvedeného vyplýva, že námietka žalovaných ohľadne aktívnej vecnej legitímácie žalobcov bola dôvodná.

26. Na základe uvedeného súd rozhodol tak, ako to vyplýva z enunciátu tohto rozsudku.

27. Právna úprava v ustanovení § 150 CSP zakotvuje tzv. povinnosť tvrdenia, teda procesnú povinnosť, ktorej nesplnenie je sankcionované procesnými prostriedkami, predovšetkým vo forme rýchlej straty sporu. Strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Táto povinnosť tvrdenia sa vzťahuje na skutkové okolnosti súvisiace s procesným útokom alebo procesnou obranou strany sporu a je koncepčným predpokladom tzv. sudcovskej koncentrácie civilného sporového konania (§ 153 CSP).

28. Súd ďalej uvádza, že v prípade, ak sa v odôvodnení nezaoberal konkrétnou námietkou strán konania, urobil tak preto, že daný argument a taktiež odpoveď naň nepovažoval pre rozhodnutie za rozhodujúce (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s.12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

29. Súd dáva stranám do pozornosti, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práva slobôd nepatrí dožadovať sa stranou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá strana (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

G/ TROVY KONANIA:

30. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP. V sporových konaniach sa ohľadom náhrady trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu, t. j. strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov proti neúspešnej strane. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. Strana, ktorá mala plný úspech vo veci, má nárok na náhradu všetkých účelne vynaložených trov proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. V danom prípade žalovaní boli plne úspešní, a tak majú právo na náhradu všetkých účelne vynaložených trov konania v plnej výške, o ktorej súd rozhodne samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie a to v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje (§ 362 ods. 1 CSP). Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP).

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 371 CSP žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť.

Podľa § 372 CSP v odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.